

Kurser, fångande seminarier och workshops
samt fokuserad personlig coaching.
www.speechtracker.net

Talarkliniken®

Talartips # 34 070229

Om metaforer och liknelser

Djupa retoriska analyser om skillnaderna mellan metaforer och liknelser är ganska komplicerade. Men det är i det närmaste *hårklyveri*. Det har liten betydelse vilken av dem som vi använder när vi talar inför publik. Huruvida, t ex, uttrycket att något är "hårklyveri" är en metafor eller en liknelse spelar ingen större praktisk roll. Meningen är densamma. Metaforer och liknelser beskriver båda jämförelser. Enklaste sättet att förstå skillnaden är att se metaforen som ett påstående baserat på "är" och liknelsen baserat på "är som" eller "liksom". Exempel – en metafor "*min älskling, du är en ros*", en liknelse "*min älskling, du är som en ros*".

Metaforen är ofta falsk, omöjlig eller överklig medan liknelsen är möjlig. I exemplet ovan är det uppenbart att min älskling inte rimligtvis kan vara en fysisk planta, men hon kan definitivt vara lik en planta. Du har säkert nu förstått varför "hårklyveri" i inledningen är en metafor. Den åsyftade jämförelsen kan ju inte gärna vara hårklyvande i verkligheten, men uttrycket visar exakt vad som menas. Anledningen till förvirringen mellan metafor och liknelse är att vi, när vi använder en uttalad metafor, faktiskt "menar" en liknelse. Om vi säger det överkliga "mitt liv har varit en resa" menar vi i verkligheten "mitt liv har varit som en resa". Men vi förkortar det. Av detta kan man dra slutsatsen att en del metaforer är överkliga förkortningar av verkliga liknelser.

Med en liknelse behöver publiken inte tänka eftersom jämförelsen är given – "snön låg som en filt". Här är snön given. Metaforen, å andra sidan, ger en alternativ bild av ett ting eller händelse och kräver att publiken tolkar detta individuellt. Den amerikanske litteraturkritikern och författaren Kenneth Burke definierar det så här – "en metafor är ett verktyg för att se något i form av något annat". Här följer ett sådant exempel om vikten av förberedelser (Abraham Lincoln) – "om jag hade 8 timmar på mig att fälla ett träd, skulle jag använda 6 av dem till att slipa yxan". Inte ett ord om förberedelser men en klar antydan.

Men har skillnaderna någon betydelse? Nej, vi använder liknelser och metaforer hela tiden utan att tänka på det. Vi använder metaforer så ofta att vi dödar dem på en överanvändning. De blir del av vardagsspråket, döda metaforer. Exempel – "*mitt minne är dimmigt*". Nuförtiden ägnar vi det inte en tanke. Skillnaden är inte så viktig. Det är däremot viktigt att vi använder både metaforer och liknelser för att ge liv åt våra presentationer och, framför allt, att få publiken att fullt förstå vårt budskap från ett annat perspektiv. Men överdriv inte. Använd dem med måtta!

Speech Tracker AB, Kronhjortsgatan 8, S-412 68, Göteborg, Sweden, Tel. +46 (0)31 7034520, Mob. +46 (0)708 242888,
info@speechtracker.net, www.speechtracker.net

Rekommendera gärna dina vänner och bekanta att registrera sig!

Om du vill avregistrera dig från mottagarlistan, sand bara ett e-postmeddelande till info@speechtracker.net

Copyright Innehållet i detta nyhetsbrev får endast kopieras och distribueras i icke kommersiellt syfte och under förutsättning att författarens namn och kontaktinformation uppges. Ex. "Kopierat och distribuerat med tillstånd av författaren Paul van der Vliet, Speech Tracker AB, www.speechtracker.net."